

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Březen / 2017

<http://cernousy.cz>

Občasník obce Černousy. *Své připomínky a náměty na články adresujte na obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.*

Slovo Starosty

Přeji hezký den všem občanům,
po sněhové nadílce už si snad užijeme více sluníčka a čekají nás hezčí dny.
Na tento rok máme připraveny akce, kterými bychom chtěli zlepšit a zpříjemnit život v obci. Budeme pokračovat v opravě hřbitovní zdi, tentokrát přijde na řadu vstupní brána. Dále zpracováváme projektovou přípravu na opravu I. etapy komunikace ze Vsi do Andělky. Zastupitelstvo obce také na předchozím zasedání schválilo nákup nového mulčovače za traktor, který nám výrazně ulehčí a pomůže při údržbě zeleně. Dále se povedlo provést rekonstrukci bytu v obytném domě ve Vsi, který nabídneme novému nájemci. Rád bych Vás pozval na zasedání zastupitelstva obce, které se bude konat v měsíci březnu.

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V březnu slaví své narozeniny 22 našich občanů a občánek a v dubnu jich oslaví své narození 20. Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v březnu** slaví paní a slečny: Růžena Nováková, Dášenska Hrudková, Jaroslava Kudrnovská, Věra Brázdová, Krystyna Gajowniczeková, Dana Javůrková, Denisa Ferencová, Eliška Sedláčková, Lucie Rusňáková, Tereza Vološínová a Stela Štrauchová.

Pánové a chlapci: Josef Švadlenka, Václav Litoš, Petr Barabančík, Martin Kavický, Roman Šlapák, Juraj Berky, Tomáš Klein, Ladislav Zikmund, Patrik Vnouček, Michal Rusňák a Filip Slípka.

V dubnu budou slavit dámy: Yevgenia Černohovzová, Jarmila Žežulková, Zdeňka Vaníčková, Marcela Bradáčová, Marie Šemberková, Anna Kinská, Naděžda Chomová, Lenka Konkusová, Blanka Sedláčková, Lenka Jelínková a Sára Guttenbergová.

Pánové: Rudolf Štrbák, Josef Fulín, Jan Coufal, Michal Henl, Petr Burda, Silvestr Sedláček, Antonín Krišák, Martin Šlapák a Michal Roušar.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat svá nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Oznámení

Dnem 1.2.2017 se stala vlastníkem výrobního závodu Černousy nová firma. Z hlediska povahy provozu se nic nemění, výrobní program i zaměstnanost zůstává při starém, bez personálních změn. Noví vlastníci jsou zároveň majiteli jiných výrobních provozů a určitě mají zájem na rozvoji našeho závodu.

Nový vlastník: **CEMFACE s.r.o.**, Kaprova 42/14, 110 00 Praha – Staré Město.

Martin Pelant, ředitel závodu Černousy.

!!! DOVOLENÁ !!!
Zubní ordinace Černousy

MUDr. Jiří Gürlich

27.2. – 6.3.2017

24.4. – 5.5.2017

VEŘEJNÁ SLUŽBA

Informace pro klienty, pobírající dávky hmotné nouze, ke změně zákona o pomoci v hmotné nouzi od 1.2.2017 (veřejné služby)

• Od 1.2.2017 došlo ke změnám zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (zákonem č. 367/2016 Sb.). Zintenzivňuje se snaha o zvýšení příjmu vlastní

prací.

• Měsíčně se hodnotí možnost zvýšení příjmu vlastní prací, a to zejména započítáním výdělečné činnosti, výkonem veřejně prospěšných prací či veřejné služby. Podmínka projevené snahy o zvýšení příjmu vlastní prací má následně vliv na stanovení částky živobytí a výše opakovaných dávek.

• Nebude-li příjemce po 6 měsících pobírání příspěvku na živobytí

a) vykonávat veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin měsíčně,

b) účastnit se aktivit organizovaných KrP ÚP ČR,

c) osobou výdělečně činnou alespoň v rozsahu 20 hodin,

d) osobou invalidní ve druhém stupni, osobou s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci,

f) nebo osobou uvedenou v § 3 odst. 1 písm. a) body 1 až 10 zákona o pomoci v hmotné nouzi,

- bude mu/jí částka živobytí snížena na existenční minimum, tedy částku 2 200 Kč, a to s účinností od 1.8.2017.

• Organizátor veřejné služby klientovi v případě, že o to projeví zájem, zajistí výkon veřejné služby v rozsahu 30 případně více hodin měsíčně. V případě, že klient vykoná a doloží za měsíc 30 nebo více hodin veřejné služby, bude mu částka živobytí zvýšena o polovinu rozdílu mezi životním minimem a existenčním minimem, tedy o částku 605 Kč.

DISTRIBUCE

Dovolujeme si Vás informovat o plánovaném přerušení dodávky elektřiny týkající se :

Dne **22.3.2017 od 07:00 hod do 15:00 hod** v lokalitě: Černousy – část obce Černousy, na těchto odběrných místech:

Č.p.: 1, 3, 4, 5, 6, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 23, 25, 26, 28, 31, 36, 46, 51, 54, 56, 57, 58, 64, 73.

Časový rozsah přerušení dodávky elektřiny je stanoven pouze nezbytně nutnou dobu.

Stránky obce

Na našich internetových stránkách obce Černousy <http://cernousy.cz> jsme pro Vás nově připravili stránku „Fotogalerie“, kde si můžete prohlédnout fotky z obecního dění a různých obecních akcí. Stránka bude postupně doplňována o další aktuální fotky. Také připomínáme, že je na stránkách již delší dobu v provozu „Návštěvní kniha“, kam můžete psát své připomínky, návrhy, případně dotazy na starostu nebo zastupitele obce. Obec Černousy má také svoji stránku na Facebooku.

Kominictví Jizerka

Kominictví JIZERKA - pan Robert Hübel nabízí své kominické služby občanům naší obce.

Kdo má zájem o kontrolu a vyčištění komínu, ať se nahlásí na tel.: 608 070 704.

Cena za provedení kontroly, čištění dle zákona 320/2015 Sb. je 380,- Kč.

 KOMINICTVÍ JIZERKA

Kominík bude v naší obci v sobotu 4. března, pokud máte zájem o jeho služby domluvte se na tel.: 608 070 704

Stát plánuje nové spojení Liberecka s Frýdlantskem

Naděje pro celé Frýdlantsko dostává jasné obrysy. Ředitelství silnic a dálnic pracuje na projektu nové rychlé a bezpečnější silnice 1/13, po které už dlouhá léta volají starostové a obyvatelé celého Frýdlantského výběžku. Cesta z Liberce do Frýdlantu se po jejím dokončení může zkrátit až o čtvrt hodiny. Nová silnice se vyhne obcím, narovná nebezpečné zatáčky a hlavně může přinést rozvoj chudé oblasti a pomoci přilákat investory.

Se začátkem stavby přes 8,5 kilometru dlouhé silnice z Krásné Studánky do Detřichova se nepočítá před rokem 2020, dostavba je v dokumentech naplánovaná na tři roky. Silnice má být dvoupruhová s přidáním jízdním pruhem ve stoupání s nejvyšší povolenou rychlostí 90 km/hod. Předpokládané náklady jsou 1,584 miliardy korun. Na tuto silnici by měl v budoucnu navázat obchvat Frýdlantu. Zatím je zpracována dokumentace pro územní rozhodnutí, která se projednává.

Předpokládaný záměr navazuje na novou silnici mezi Stráží nad Nisou a Krásnou Studánkou. Začíná na okružní křižovatce Krásná Studánka. Dál vede severně do oblasti zvané Amerika a ze západu obchází obec Mníšek. Přes

údolí Jiřice přenese řidiče 740 metrů dlouhý most. Dál trasa pokračuje více méně rovnoběžně se současnou silnicí až na Albrechtické sedlo, kde se okružní křižovatkou napojuje silnice třetí třídy na Vysoký. V posledním úseku klesá po severním svahu serpentinami k Dětrichovu, tam se napojí na stávající silnici 1/13. Na silnici se počítá s celkem osmi mosty.

Na tuto novou silnici čekáme už jako na smilování. Situace je v poslední době neudržitelná a nesnesitelná. Polské kamiony zde jezdí ve velkém, denně jich jsou stovky. Velmi přibýlo i osobních aut s pracovníky, co jezdí do průmyslových zón. Na současné trase loni umřeli čtyři lidé. Nová silnice přispěje k daleko větší bezpečnosti. Ale i k mnohem lepšímu propojení Frýdlantska s Libereckem a dálniční sítí.

Černouská šlápota

Letos to bylo již podruhé, kdy nás dobří lidé z Černous vytáhli na Nový rok z kanape na malý výšlap. On to snad ani výšlap nebyl, spíše pěkná procházka. Ve 13 hodin se nás sešlo asi třicet před hospodou Pod Kaštanem v Černousích. Po krátké poradě a ochutnávce zahřívacích tekutin, jsme zamířili do Polních Domků, kde byla první zastávka u hodných chalupářů, kteří nám rozdělali oheň na opékání buřtů a nabídli i něco na zahřátí. Obešli jsme Polní Domky, pokochali se zimní přírodou a druhou zastávku udělali u Míry Hráského, který nám připravil malé občerstvení včetně novoročního přípitku. Příjemnou procházkou plnou legrace jsme tak vyšlápli do nového roku plní optimizmu a dobré nálady.

Děkujeme organizátorům a budeme se těšit na příští ročník.

Radovánky na sněhu aneb „Rychlé boby“

Nadměrného přídeľu sněhu v lednu využila Bohuška Coufalová ke svolání druhého ročníku „Rychlých bobů“ v sobotu 28. Ledna. Připravila pamětní medaile, uvařila hrnec svařáku, čaj a vyrazili jsme na kopec u železničního přejezdu do Vsi. Jirka Horák vyrobil několik borových loučí na vyznačení sjezdovky a zahřátí, Péťa Velcl připravil občerstvovací koutek s ohništěm a většina z nás si přinesla něco na zahřátí. Mrazivý vítr zřejmě odradil mnoho potencionálních účastníků, přesto se nás sešlo poměrně dost. Pěkně jsme se vyblbli na sněhu, zasmáli se, opekli si buřtíka, děti dostaly od hasičů nějaké sladkosti a svařák nestačil ani vychladnout, jak šel na odbyt. Doslova promrznutí do morku kostí jsme se pak již za tmy odebrali rozmrznout do Hospody pod Lípou ve Vsi, kde jsme veselý odpoledne ukončili při živé kántry hudbě.

Vaše příspěvky

Vážení zastupitelé obce Černousy.

Vždy se těším na váš Zpravodaj. Je v něm spousta zajímavostí, jako jsou recepty, čtení o bylinkách, jak málo o nich víme a tak se ráda poučím. Máte i zajímavé akce a spousty dobrých nápadů.

Moje maminka pracovala pod „Jednotou“ ve Vsi v hospodě po té, co naši vlastní hospodu v Andělce v roce 1951 zavřeli při likvidaci živnostníků. A tak jsem se často dostala také já do Vsi za maminkou a jako dívka poznávala zde lidi. Tehdy nebyla televize a tak se mládež i moji spolužáci ze školy scházela venku a povídala si. Tím jsem také poznala i Fr. Pulce, který byl o jedenáct roků starší, tehdy se ani o věku nemluvalo a natož, aby vyprávěl svůj příběh. A tak s velkým zájmem čtu na pokračování o tom, co prožil.

Já sama jsem také prožila tu smutnou dobu, chyběl mi ještě jeden měsíc do tří let věku a mé sestře nebylo ještě třináct let, kdy nám na udání gestapo zatkl tatínka a po pěti měsících zemřel v Mauthausenu v Rakousku i když byl zdravý a statný sportovec. Proto jsme z Nového Bydžova na radu lékaře odešli s maminkou do pohraničí.

Ráda se podívám i na narozeniny Vašich občanů, hodně jich znám i jejich rodiny. Jen mi je líto, že se nechtějí přiznat ke svému věku. Každý se může radovat a těšit se, jakého věku se dožívá.

Alena Juričová, Andělka 113

(Poznámka redakce: Děkujeme paní Juričové za hezký příspěvek a budeme se nadále snažit, aby náš Zpravodaj ráda četla. K tomu můžete přispět i Vy čtenáři svými příspěvky, které můžete posílat na OÚ nebo na pecoufal@seznam.cz

Dětský karneval

Únor je časem masopustního veselí a karnevalových taškařic, proto ani parta kamarádů z obce Černousy nezůstala pozadu a dne 11. 2. 2017 uspořádala DĚTSKÝ KARNEVAL. Plamínkem zážehu této dobré myšlenky byla Janička Tůmová, která se tentokrát postarala o organizaci a sponzorské dary. Ale nezůstala na to sama. Společně s Janou Siegllovou připravily pro děti soutěže o ceny. V již tradičních tvořivých dílničkách si děti vyrobily karnevalové škrabošky a drobné dárky. Ke každému karnevalu patří hudba, tanec a bujaré veselí a o to všechno se postaral Otík Strnad a naši dva roztomilí moderátoři – čmeláčci Ťuk a Bzuk. Po velkolepé promenádě všech zúčastněných masek porota zvolila čtyři, které byly oceněny. V opravdu velké konkurenci překrásných Sněhurek, dráček, princezen, a dalších roztomilých pohádkových postavicek nakonec zvítězili: PIPPI DLOUHÁ PUNČOCHA – Deniska Severýnová, malý TRPASLÍČEK od překrásné Sněhurky – Mikulášek Lorenc, SNĚHULÁK OLAF, ve kterého se proměnil Míša Roušar a roztomilá malá MINNIE Mouse, kterou předvedla Viktorka Školáková. Všichni jsme si báječně zatančili a pobavili se. Bylo skvělé se na chvíli zastavit v tom každodenním shonu a zasmát se s těmi malými nezbedníky. Trošičku nám bylo líto, že všichni přátelé z OBECNÍHO ÚŘADU měli právě v tu chvíli moc práce a nepřišli mezi nás. Vždyť ty rozzářené oči dětí i jejich maminek by byly pro ně velkým poděkováním.

Děkujeme všem organizátorům akce, šikovným maminkám a vždy milým sponzorům: paní Vokurkové, Slavomíru Tajbnerovi, manželům Tůmovým, Jarmilce Lorencové, Otu Strnadovi, Tomáši Hloužkovi a jeho Janičce, Zdeňku Beranovi a jeho dětem, Martinu Zavadilovi, velký dík našim hasičům a především OBCI ČERNOUSY. **úča**

Černouský kvíz

Správná odpověď' z minulého kvízu: Dva raubíři na fotce z roku 1968 jsou Jirka a Roman Žežulkovi. (Fotku nám zapůjčil sám Jiří Žežulka ml. – děkujeme).

Do uzávěrky tohoto vydání bylo doručeno mnoho správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stal pan **Josef Švadlenka, blahopřejeme !** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu:

Kdo je ta vzorná šolačka na fotce z roku 1967 ?

Své odpovědi posílejte na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně** Petru Coufalovi.

Výherce, který bude vylosován ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové v Černousích.

Obec Višňová, kulturní výbor Vás srdečně zve na:

Mexiko a jeho příběhy

17.3.2017 od 18:00 hodin v hospodě u Žáků ve Višňové
Cestopisný večer s novinářkou Pavlou Jazairi

Bába bylinářka

Lichořeřišnice

Lichořeřišnice má významné **antibiotické, antivirotické a antibakteriální účinky**, pomáhá při chronických **zánětech plic**, a protože působí na **stafylokoky, streptokoky, Proteus, E. coli** a další druhy bakterií v močových cestách, přispívá i k léčbě **zánětů močového měchýře**.

Osvědčila se i při léčbě **zánětu prostaty**. Účinkuje i proti **žaludečním vředům** a **zánětům vaječníků**. Oceníte její preventivní účinky proti většině infekčních chorob. Výtažky z lichořeřišnice zvyšují naši **obranyschopnost (imunitu)**, **zlepšují činnost centrální nervové soustavy a celkově posilují organismus**. Tato bylina také podporuje **růst vlasů**, brání jejich vypadávání a je dobrým bojovníkem, který řeší **lupy ve vlasech**.

- antibakteriální, antivirotické, antibiotické účinky
- infekce - stafylokoky, streptokoky, proteus, E. coli
- záněty močových cest
- zápal plic (zánět plic)
- zánět prostaty
- žaludeční vředy
- zánět vaječníků
- posílení imunity (imunostimulancium)
- centrální nervový systém - posílení
- posílení organismu
- růst vlasů
- lupy vlasů
- bolesti v krku
- bolesti nosohltanu

Pro léčivé účinky sbírejte **od června do září květ, nať, listy i semeno**. Sušíme je **na přímém slunci**, nebo při umělé teplotě do 40 °C, Nať a listy lichořeřišnice **lze také použít čerstvé**. Bylinu můžete přidávat **do zeleninových salátů** - má výrazně štiplavou chuť podobnou ředkvičkám.

Vysoká účinnost doposud ne zcela doceněné byliny tkví v obsahu látky glykosid glukotropeolin. Z našeho těla se spolu s dalšími látkami vylučuje hlavně močí, ale předtím stihne **v močových cestách bojovat s mnoha druhy bakterií**. Vylučování však probíhá i plícemi a dýchacími cestami, takže lichořeřišnice pomáhá i při **akutních a chronických zánětech horních cest dýchacích (bolesti v krku, zánět nosohltanu)**.

Ivana Krišáková

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Úspěšný rok 2016 jsme uzavřeli výroční valnou hromadou 21. ledna v Hospodě pod Lípou ve Vsi, za hojně účasti členů našeho sboru a hostů. Schůzi řídil jako obvykle jednatel sboru pan Alois Deschmann, který také přednesl zprávu o činnosti SDH za rok 2016. Dále jsme si vyslechli zprávu revizora účtu a návrh činnosti na rok 2017. Místostarosta SDH pan Rudolf Štrbák předal vybraným členům čestné uznání SDH Ves a členka výkonného výboru OSH Liberec paní Věra Stříbrná předala čestné uznání okrsku Višňová a OSH Liberec. Na závěr proběhla diskuze, bylo schváleno usnesení a poté jsme si mohli pochutnat na skvělém gulášku, který pro nás uvařily skvělé kuchařky, Stáňa Štrbáková, Ivana Krišáková a Vědunka Beranová. Děkujeme tímto Mysliveckému spolku Andělka – Ves za darované maso, kuchařkám za jejich skvělou práci a Mírovi Křovinovi za zajištění všeho potřebného. Výbor SDH Ves.

Blahopřání

Dne 26. února oslavil své životní jubileum 70 let náš dlouholetý člen pan Karel Prášek.

Pan Karel Prášek je členem sboru dobrovolných hasičů Ves již neuvěřitelných 56 roků. Za své dlouholeté působení v požární ochraně se podílel na desítkách výjezdů JPO Ves, jak už k požárům, tak především k odstraňování následků povodní, které naší obec každoročně sužují. Svoji dlouholetou a obětavou prací pro hasiče, které věnoval spoustu svého volného času přispěl nejenom k záchraně majetku obce a občanů ale také k zachování a udržení hasičské jednotky v naší malé obci. Dodnes ochotně pomáhá v případech potřeby a to především jako řidič hasičského vozu. Téměř celou svoji pracovní kariéru pracoval v tehdejších Dřevařských závodech v Černousích, kde také dlouhá léta působil v jednotce sboru podniků. Za svoji dlouholetou hasičskou kariéru získal mnoho uznání, řádů a medailí, včetně Řádu sv. Floriána.

Vážený Karle, touto cestou Ti děkujeme za dlouholetou poctivou práci pro náš sbor i pro obec a přejeme Ti pevně zdraví a hodně štěstí do dalších let. Sbor dobrovolných hasičů Ves.

Myslivecký spolek Andělka – Ves

5. února jsme uskutečnili naháňku černé zvěře a byli jsme úspěšní, slovíli jsme pět kusů. Do dnešního dne máme sloveno 58 kusů černé a 15 kusů srnčí zvěře. 4. března proběhne sčítání zvěře, kdy budeme moci upřesnit počty v našich honitbách.

18. února jsme uspořádali myslivecký ples a zájem veřejnosti byl opět velký. Sál ve Vsi doslova praskal ve švech, napočítali jsme 160 návštěvníků. Zasluhu na tom má určitě tradičně vynikající myslivecká kuchyně a velmi bohatá, nejenom zvěřinová tombola. Tentokrát jsme v tombole rozdali celkem 150 cen, těmi hlavními byly 3 kusy černé a 3 kusy srnčí zvěře. Tímto bych chtěl poděkovat našim kuchařkám za skvělou svíčkovou, guláš a špízy, také všem sponzorům a především členům, kteří se na přípravách plesu podíleli.

Za myslivecký spolek Rudolf Štrbák.

Něco z historie

V sekci historie Vám na pokračování přepisujeme vyprávění pana Františka Pulce, ve kterém popisuje své nasazení do říšské pracovní služby v Německu za druhé světové války a následné putování domů po ukončení války.

(Vzpomínky pana Františka Pulce nám zapůjčila paní Helena Čemová – děkujeme.)

František Pulec, Ves 5, * 1.4.1927, † 13.2.2009

Pokračování minulého vydání.....

Já jsem svoje přiděly tabáku proměňoval u ostatních zajatců za chleba. Mým velkým štěstím bylo, že jsem nekuřák. Ti kteří hodně kouřili, dávali svůj poslední kousek chleba za tabák a tím se hodně zajatců připravilo do hrobu. Jinak strava v táboře byla velmi jednotvárná. V zimě bylo pravidlem, že třeba měsíc byla polévka z kyselého zelí zapražená moukou, a to ráno, v poledne i večer. Dalších šest neděl pak byla polévka ze sojové mouky nebo jáhlová a nebo z kukuřičné mouky. Toto primitivní stravování stále stejným jídlem po dlouhou dobu mělo za následek např. při kukuřičné nebo sojové mouce noční slepotu celého osazenstva tábora, poněvadž nám úplně scházely některé druhy vitamínů. Při období polévek ze sojové mouky jsme ještě navíc trpěli průjmami, které se nám navíc zhoršovaly stálým nachlazením. V táboře se netopilo a svítilo petrolejovým světlem, takže ráno jsme byli očouzení. Leželi jsme na dřevěných prknech nad sebou a když jsme se vrátili ze záchodu, nemohli jsme najít díru, kam jsme patřili. Pokrývky nebyly, každý se přikrýval tím, co měl přes den na sobě. Nikdo se nemohl celou zimu svléknout mimo kabátu a bot, ani ty zdaleka nevyschly do rána.

Do zaměstnání z tábora č. 4 se chodilo do KINAPu, koželužny, slévárny a na dráhu. Do práce se chodilo ráno v 6 hodin a přicházeli jsme v 16 hodin odpoledne. Oběd nám přivezli na pracoviště. V táboře č. 4 jsme byli až do jara 1946. Pak jsme byli někteří odveleni do tábora č. 8. Šli jsme tam asi jeden a půl hodiny pěšky. Tento tábor se nacházel ve středu města Oděsy, byla to větší rozbitá vilka. Osazenstvo tohoto tábora sestávalo z různých národností, například Židé, Italové, Francouzi, Maďaři atd. Z tohoto tábora se chodilo na stavební práce u NKVD na opravu budov. Ráno přišla jedna policistka, která nás doprovodila na pracoviště do města a večer nás zase přivedla. Jinak jsme byli celý den volní a mohli jsme se pohybovat po městě. Bylo to pro nás velké ulehčení. Tam jsem poprvé viděl, jak se ručně řežou prkna z kulatiny. Tuto práci vykonávali Maďaři. Někteří zajatci chodili na práci do přístavu a na pilu. Chodíval jsem také na pilu. Měli tam dva rámy, jednu rychloběžku na slabou kulatinu a druhou silnou. Po krátké době pobytu v táboře č. 8 nás bylo asi třicet přeloženo na Sovchoz mezi Oděsou a Nikolajevem asi 40 km daleko. Bylo to rozvětvená vesnice z nízkých hlíněných domků. Ve vesnici bylo asi padesát domků, z nichž asi polovina byla v důsledku válečných událostí neobydlena. Přijeli jsme tam na dvou nákladních utech. Ubytovali nás ve větším domě v jedné místnosti. V druhé polovině bydlela jedna starší žena s dcerou.

Zjara část zajatců krájela brambory na sadbu – asi jeden vagon. Brambory se sázely ručně na rýč. Ze sadby ovšem, jak jsme později zjistili, nic nevyrostlo, protože bylo velké sucho. Nakrájené kousky brambor v zemi úplně vyschly. Jelikož strava byla mizerná a jíst se chtělo a celé brambory se ukrást nedaly, protože nás každý den při odchodu z práce šacovali, tak si někteří zhotovili struhadlo ze dna plechovky. Prorazili několikrát dno ostrým předmětem a na tom se strouhalo. Tímto způsobem získanou bramborovou kaši jsme schovávali do kousku hadru a toto schovávali na tělo, pod ruku nebo jinam, a pokusili se dostat domů, abychom měli něco málo na přilepšenou. Někdy se nám to podařilo pronést, někdy to však při šacování našli a zahodili nebo omlátili o hlavu a za trest nás ještě ztloukli. Někteří z nás chodili do skladu na půdu drhnout kukuřičná zrna na výsev. Bla to velmi namahavá práce na prsty. Každý měl snahu nějak se dostat k jídlu, někteří kousali syrovou kukuřici při práci a pak měli potíže se stolicí. Jiní se snažili zrna donést do tábora, ale ani to bylo lehké. Protože se při prohlídce museli i vyzout z bot. Část z nás byla zaměstnaná při senoseči. Sekalo se sekačkami (hrstovačka). Tráva ve stepi byla špatné kvality, klackovitá a hodně plevelu, píchavých rostlin s plody podobnými našim kaštanům. Ladem ležící půda se nazývala úhor, rostlo na něm cokoli se na něm ujal. Chodit na boso nebylo ani pomyšlení. Traktor táhl 4 – 5 ukořísěných kravských sekaček za sebou. A když dílec jednou objeli, vždy mazali stroje. Jiní zase sekali volskými potahy s hrabíci. Posekaná tráva se nechala na řádku až uschla. Tito lidé zůstávali ve stepi čtrnáct dnů i déle. Sekalo se asi v okruhu 12 – 15 km kolem vesnice a ostatní zůstalo neposečeno. My jsme při sklizni sváželi seno domů. K jednomu volskému nebo koňskému potahu byl vždy jeden kočár a závozník. Norma byla do vzdálenosti 2 km asi 6 tun sena, vzdálenosti 6 km 4 tuny, vzdálenosti 12 km 2 tuny. Jedna fůra se považovala za jednu tunu. Seno se nikdy nevážilo, protože váhy široko daleko nebylo. A málokdo věděl, co je tuna a kolik je to sena. Svážené seno se hned skladovalo ve stohu nebo se silážovalo. Koně a voly nebyli ustájeni přes noc, byli volně na pastvě, kde je hlídal na koni jeden vesničan. Ráno je přihnál pod stáj a my jsme je museli chytat a zapřahat do vozů. Nebylo to nijak snadné, protože se nechtěli nechat chytit. Byli to voly ukořísěné z Maďarska. Měli velmi dlouhé a špičaté rohy. Když vcházeli do stáje, museli dávat hlavu šikmo do dveří, aby vůbec prošli. Navíc byli velmi zlí, kousali, kopali, což bylo nebezpečné a zvykem jen u koní. Koně měli prsní postroje, kdežto voly měli jařma bez ohlávek a vodítek. Jařma byly přímo zapojeny na voji.

Cesta do stepi byla velmi obtížná, neboť voly neměli vodítka a řídili se jen tak, že jsme je pobídlí hůlkama nebo bičem. Když měli jít do leva, muselo se uhodit na pravého a křiknout „cobe“ a na pravou stranu se uhodilo na levého a slovem „cobe hej“. Ani to však nepomáhalo, a tak jsme byli nuceni píchnout je vidlemi do stehů. Tím jsme dosahovali větší rychlosti a zatočení jízdy. Někdy jsme se ale dostali z cesty a pracně se dostávali zpět, protože voly už nechtěli poslouchat. Zato však cesta domů byla snadnější. Mohli jsme na voze i spát, protože voly našli sami cestu domů. Na vzdálenosti 12 km se dvakrát otočit byla velmi tvrdá norma. Měli jsme od slunka do slunka co dělat, abychom to stačili. Na voze zásadně nikdo nerounal ani nešlapal. Seno jsme z obou stran nakládali, dokud nám vidle stačily. Fůra se ani nestahovala provazem, a tak jsme jí někdy i ztratili. Na cestu domů jsme si nemohli vylézt nahoru, protože bychom se propadli hluboko dolů. Stalo se také, že jsme fůru sena prodali za dva litry mléka, abychom po letech věděli jak chutná. Měl jsem tu výhodu, že jsem se s nimi částečně domluvil. A tak jsme často dostávali od ruských krmičů šrot, který dostávali koně. Šrot jsem nasypal do utrženého rukávu od košile a zavezl domů, kde jsme byli ubytováni. Dal jsem ho naší ruské sousedce aby mi z toho upekla placky. Ani oni neměli nic k jídlu, tak jsme se dělili. Místnost, kde oni bydleli, měla podomácku vyrobenou hlíněnou podlahu a hlíněná kamna s železnými pláty. Pláty mely větší a menší otvor, do kterých se zavěšovaly hrnce. Dále byl v místnosti stůl a židle, postel a obrazy svatých. V létě měli občas po stěnách rozvěšený pelyněk, který prý pomáhá proti blechám, štěnicím atd. Podlaha se udržovala tak, že se občas rozdělala směs kravského lejna a hlíny, a tím se pomazala podlaha, která opět dostala pěknou barvu. Podobně se udržovaly i hlíněné střechy. Směs hlíny, lejna a slámy se nanášela na střechu po zimě. Tím vznikaly střechy silné až půl metru. Tak si počínali i ostatní vesničané.

Pokračování příště

Milé děti, milí rodiče a prarodiče,
SRPDŠ Višňová vás srdečně zve na

DĚTSKÝ KARNEVAL

„pohádkové a večerníckové postavy“,

který se koná

v sobotu **11.3.** od **14,00** hodin

na sále závodu JUTA Višňová.

Soutěže pro děti, hudba, tanec – a náš tradiční společný
karnevalový tanec. K zakoupení párek
v rohlíku, brambůrky, pití, káva, čaj, aj.....

Vstupné – dospělí bez
masek dobrovolné.

Sbor dobrovolných hasičů Ves

VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

Hasičskou velikonoční zábavu

v sobotu 15. dubna v restauraci Pod Lípou ve Vsi

od 20:30 hodin, hrát bude SO-NET BAND

tanec, pití, jídlo, tombola, pěkná zábava

Jenom za 80,- Kč

UDÁLOST MĚSÍCE

MASOPUST V NOVÉM BORU

Netradičně pojali masopust v Novém Boru, kde se ve dnech 10. a 11. března 2017 uskuteční tato lidová slavnost v duchu brazilského karnevalu. Bohatý kulturní program připravilo město Nový Bor ve spolupráci s Kulturou Nový Bor a chybět nebude ani tradiční průvod masek. Masopustní rej navíc doplní oslavy 260. výročí povýšení Nového Boru na město.

Součástí oslav povýšení na město bude beseda s historikem PhDr. Vladislavem Jindrou – „Řemeslo má v Boru zlaté dno aneb 260. výročí města“, která se uskuteční v novoborském Navrátilově sálu v ulici T. G. Masaryka ve čtvrtek 9. března v 18 hodin.

Masopust v duchu brazilského karnevalu začíná v pátek 10. března v 10 hodin přednáškou s promítáním pro školy a veřejnost v Městském kině Nový Bor s názvem *Brazílie – město – sen* a povede ji Yvonne Fričová, manželka vnuka slavného cestovatele Vojtěcha Alberta Friče. Následovat bude v 18 hodin vernisáž fotografií Pavla Friče a textů Yvonne Fričové z připravované knihy o hlavním městě Brazílie. Zde jako hudební host vystoupí Felix Slováček s bubeníky Tam Tam Batucady a tanečnice, které předvedou brazilský tanec Forró. Program v Městském kině Nový Bor zakončí ve 20 hodin projekce brazilského filmu *Neonový býk* režiséra Gabriela Mascara.

Odpolední sobotní program zahájí v 13.30 hodin průvod masek centrem města, který vyrazí od městského kina a dojde na Náměstí Míru. V čele masopustního průvodu půjdou bubeníci z Tam Tam Batucady. Na náměstí je od 14 hodin připraven také recesistický závod na lyžích – Historická lyže a koncert bubeníků Tam Tam Batucady. V 14.15 hodin vystoupí novoborské mažoretky, které o čtvrt hodiny později vystřídá taneční soubor Boráček. Návštěvníci se pak ještě mohou těšit na kejklířské vystoupení Vagabundus Collective. Nad celým karnevalovým veselím převzala záštitu radní Libereckého kraje Květa Vinklátová.

Zajímavé akce a společenské události budou v rámci oslav 260. výročí povýšení Nového Boru na město pokračovat v průběhu celého roku. Více informací se dozvíte na www.novy-bor.cz.

Text: Květa Šírová
Foto: Vít Černý

NA KRAJI

EUROREGION TOUR 2017

Ve dnech 17.–18. března 2017 se koná v Eurocentru v Jablonci nad Nisou 17. ročník veletrhu cestovního ruchu Euroregion Tour, v tomto roce s mottem Pestrý a živý Liberecký kraj. Záštitu nad letošním ročníkem veletrhu převzala generální ředitelka agentury České centrály cestovního ruchu CzechTourism, Monika Palatková, a hejtman Libereckého kraje, Martin Půta.

Lákadlem pro návštěvníky veletrhu bude Chorvatsko, které zde letos nově představí svoji turistickou nabídku. Nově vystavují i Kroměřížsko, Lázně Velichovky nebo Olomoucký kraj.

Liberecký kraj představí na veletrhu své novinky, tipy na výlety, kulturní i sportovní akce, mapy apod. Návštěvníci si budou moci prohlédnout několik výstav včetně modelu Sněžky z polského muzea miniatur v Kowarech. V Kině Junior je pro ně připraveno zajímavé cestovatelské pásmo „5 + 5 švestek“, ve kterém vystoupí 10 cestovatelů v 10 zemích po 10 minutách. V pátek bude v Malém sále Eurocentra vyprávět cestovatelka Blanka Nedvěďická o Sluneční škole v indických Himálajích. Automobilové nadšence jistě potěší možnost prohlédnout si speciální expediční vozidlo Tatra cestovní agentury Adventura. Během celého veletrhu bude probíhat kulturní doprovodný program, hudební a taneční vystoupení i barmanská show. Připraven je také program pro děti, kreativní korálková dílnička, iQLANDIA nebo program v ekologickém centru. Návštěvníci si budou moci na veletrhu koupit produkty českých a polských regionálních výrobců. Veletrh bude pro veřejnost otevřen v pátek 17. 3. (10.00–18.00) a v sobotu 18. 3. (9.00–13.00). Vstup na veletrh je zdarma. Podrobné informace o veletrhu naleznete na www.euroregiontour.cz a www.eurocentrumjablonec.cz.

STUDENTI ZREKONSTRUOVALI BAROKNÍ LUSTR

V Severočeském muzeu v Liberci odhalili koncem ledna renovovaný barokní lustr Clam-Gallasů, kterému navrátili jeho původní lesk studenti Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Kamenickém Šenově. Tento historický lustr tzv. prácheňského typu, z 2. poloviny 18. století byl vyroben v tehdy světoznámé továrně na lustry Eliás Palme v Kamenickém Šenově. Nyní bude zdobit nově zrekonstruované expozice muzea. Renovace lustru se podařila díky finanční podpoře Nadace Preciosa.

Nahoře: lustr před rekonstrukcí. Dole: lustr po rekonstrukci.

DOTACE NOVĚ A PŘEHLEDNĚJŠÍ

Dobrá zpráva pro žadatele o dotace. Liberecký kraj spustil nové přehlednější webové stránky pro žadatele o finanční podporu z rozpočtu Libereckého kraje. Žadatel se nyní jedním klikem z hlavní strany webu Libereckého kraje nebo přímo na adrese www.dotace.kraj-lbc.cz dostane na přehlednou stránku, kde si krok po kroku vyplní žádost o dotaci přímo z oblasti, na kterou je jeho projekt zaměřen. Nové stránky se tak snaží celý proces žádosti co nejvíce zjednodušit.

HEJTMANSKÉ DNY POKRAČUJÍ

Hejtman Libereckého kraje Martin Půta pokračuje i v letošním roce v pravidelných setkáváních s občany a zástupci měst a obcí. „Díky 40 hejtmanských dnům jsem měl možnost navštívit mnoho měst a obcí. Byla to dobrá příležitost vidět Liberecký kraj a jeho regiony očima lidí, kteří v něm žijí, pracují, podnikají a dělají něco pro druhé. Potkal jsem také hodně pracovníků, schopných a slušných lidí. O náš kraj a jeho budoucnost se nebojím,“ říká hejtman. ←

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ K VĚCI

Jak byste přilákali žáky ke studiu sklářských oborů?

JAROMÍR DVOŘÁK (SLK)

Po překonání krize ve sklářství se sklářská škola v Novém Boru opět plní. Pro školní rok 2016/2017 nastoupilo do 1. ročníku přes 30 žáků. Město se školou úzce spolupracuje v několika rovinách. Naše partnerství přináší užitek oběma stranám a podporuje tak i zájem o studium.

ROBERT GAMBA (ANO 2011)

Jestli v republice existuje region, který by měl být spojován s výrobou skla, pak je to právě Liberecký kraj. Nejlepší propagací sklářství je pro naše studenty vztah kraje k tomuto odvětví lidské činnosti a hrdost na tradici sklářského školství.

PŘEMYSL SOBOTKA (ODS)

Sklářství má u nás tradici, na níž je nutné navazovat. Musíme ukázat absolventům perspektivu v oboru včetně výše platu. Pořádat návštěvy škol s představiteli skláren a dny otevřených dveří ve sklárnách.

ROMANA ŽATECKÁ (ČSSD)

Sklářství je výstavním řemeslem Českolipska a nejlepším příkladem toho, co dokáží šikovné lidské ruce. Dětem je třeba stále ukazovat krásu českého skla a jeho oslavování a cenění zejména ze zahraničí. Můžeme hledat i podporu oboru finančními nástroji, ale sklářství bylo a mělo by být volbou srdeční.

JAROMÍR BAXA (ZPLK)

Studenty nalákají dobré školy s perspektivou dlouhodobého a atraktivního uplatnění. Liberecký kraj by se měl soustředit na zvyšování obecné kvality vzdělávání, tím studentům i zaměstnavatelům pomůže nejvíce.

MARTINA SEJKOROVÁ (SPD-SPO)

Nejpřitažlivější formou pro získání nových informací, současně s prováděním praktických činností se sklem by mohla být forma týdenních kempů v některé z našich uměleckých sklářských škol. Na uskutečnění projektu by bylo možné získat peníze z dotačních titulů.

PAVLÍNA NOVÁKOVÁ HRABÁLKOVÁ (KSČM)

Vzhledem k tomu, že se jedná o tvůrčí zaměstnání, které přináší nejrůznější výzvy, doporučila bych základním školám zařídit „náborovou“ exkurzi. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1 | Vladislav Jindra je uznávaným historikem, který svou badatelskou činností přispěl k obnově historických faktů Novoborska. Foto: Květa Šírová

2 | Za zásluhy o obnovu a šíření legionářských tradic obdržel Vladislav Jindra Pamětní medaili 3. stupně Československé obce legionářské. Foto: archiv Nového Boru

OSOBNOST KRAJE

VLADISLAV JINDRA

Spisovatel, kronikář a odborník přednášející místní historii. Jeho dlouholetou činností a publikací knih o Novoborsku významně přispívá k duchovnímu a společenskému rozvoji města. Je držitelem titulu Čestný občan města Nový Bor, Pamětní medaile 3. stupně Československé obce legionářské za zásluhy o obnovu a šíření legionářských tradic, Medaile 3. stupně udělené Českým svazem bojovníků za svobodu a Ceny Ď udělené za Liberecký kraj.

Do Nového Boru jste se přestěhoval v roce 1945, odkud tedy pocházíte?

Narodil jsem se v Kamenickém Šenově v roce 1934. Za války nás Němci odsunuli do vnitrozemí, ale po válce jsme se vrátili do Kamenického Šenova. Můj strýc se stal správcem velké pekárny v Novém Boru, následovalo tedy stěhování do Nového Boru.

Jste profesorem filozofie, ale celý život jste učil. Jaká byla vaše studia?

Po maturitě na českolipském gymnáziu jsem nastoupil jako učitel Národní školy (I. stupeň) ve Sloupu v Čechách. Doplnil si vzdělání, abych mohl učit i na školách II. stupně a pak už střídal venkovské školy Novoborska jako učitel na zázemí – Svojkov, Radvánec nebo Drnovec. Tam jsem se oženil a založil rodinu. Skončil jsem ve škole U Lesa v Novém Boru, odkud mě přesunuli do školy v Jablonném v Podještědí, protože jsem příliš hlasitě neschvaloval příchod Sovětské armády. Paradoxně mi tam bylo lépe, hlavně platově, díky mimoškolní publikační a přednáškové činnosti. Později jsem na pedagogickém institutu v Liberci dostudoval a stal se magistrem. Následovalo dálkové studium

archivnictví a studia jsem zakončil profesurou filosofie na Karlově univerzitě v Praze.

Jak jste se dostal k oboru historie a co vás vedlo k napsání celkem tří knih o novoborské historii?

Během mého působení na různých školách se mi podařilo napsat několik textů souvisejících s jejich historií. Impuls k napsání knih byla práce na kronikách města. Vzhledem k mému nucenému přesunu do školy v Jablonném v Podještědí to ale vypadalo, že s prací kronikáře budu muset skončit. Pomalu jsem ztrácel kontakt s kulturním a společenským děním v Novém Boru. Šel jsem proto za panem starostou, s tím, že s prací kronikáře končím. Pan starosta mě ale překvapil. Sehnal mi místo učitele na novoborské základní škole a já mohl tak plnohodnotně pokračovat v práci kronikáře. Město totiž nemělo do roku 1945 jedinou kroniku, všechny historické zápisy zmizely. Začal jsem proto docházet do archivu a hledat realie právě z období před rokem 1945. Shromažďoval jsem materiál a bylo ho hodně. Moje žena mě pak přesvědčila, ať napíšu knihu. S podporou městského úřadu a jeho starostů to byly nakonec tři knihy.

Jak dlouho jste byl městským kronikářem a kolik kronik jste napsal?

Kroniku v Novém Boru jsem vedl od roku 1961, a to celkem 34 let. Za tuto dobu vzniklo šest velkých svazků psaných ručně, vzorovým školským písmem a dokumentním inkoustem. Shromažďoval jsem také dokumenty a publikace, které v té době na Novoborsku vyšly.

Jak jste se dostal k přednáškám o historii?

První moje přednášky o historii se konaly v klubu důchodců. Tam ale neměla přístup široká veřejnost, tak jsem se spojil s Kulturou Nový Bor a začal přednášet v místním kině. Velký zájem o historii probudily právě moje knihy a zájem o přednášky stoupal. Na přednášky chodilo vždy kolem 60–70 lidí všech věkových kategorií. Přednášet si mě zvali také do škol.

Jakými tématy se na přednáškách zabýváte?

To je různé – historie měst a obcí, církve, kostelů, zvonů ale i hostinců a nevěstinců – ty měly veliký úspěch. Nyní chystám v rámci oslav 260. výročí povýšení Nového Boru na město přednášku „Řemeslo má v Boru zlaté dno aneb 260. výročí města“, která pojednává o historii řemesel Novoborska.

Co plánujete do budoucna, mohou se novoborští těšit na další publikaci o historii jejich města či okolí?

Koncem února se konal křest knihy starých neznámých pohledů s názvem „Pohledy z minula“. Kniha připomíná různé historické události na zhruba 150 pohlednicích, ke kterým jsem psal texty. Dále chystáme výstavu neznámých záběrů z Nového Boru a okolí, které se našly na skleněných negativcích. Nejspíš 3. května v rámci oslav Květnového povstání českého lidu bude v kině promítán dokument s názvem „Němci proti Hitlerovi“ v režii Stanislava Motla, pro jehož natočení jsem poskytl historické podklady. Jinak pracuji na další knize pověstí, a to hlavně kvůli mým dvěma pravnoučkám. ←

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

KRAJEM

NOVÝ BOR – MĚSTO SKLA

Město Nový Bor leží na rozhraní dvou chráněných krajinných oblastí – Českého středohoří a Lužických hor, přímo pod horou Klíč. S 11 825 obyvateli je pátým největším městem Libereckého kraje. V jeho historii je významným mezníkem datum 30. září roku 1692, kdy oficiálně vznikla osada Heyda (později Bor). O 65 let později, v únoru 1757 se začíná psát historie samotného města, jež letos slaví 260. narozeniny. Tehdy stvrdila císařovna a česká královna Marie Terezie svým podpisem povýšení osady Heyda na město. Svého vrcholu tak dosáhla snaha hraběte Josefa Jana Maxmiliána Kinského o posílení významu jeho severočeského panství s rozvíjející se textilní a sklářskou manufakturní výrobou. Městem skla zůstal Nový Bor dodnes. I v současné době funguje v Novém Boru množství malých skláren, ve kterých mohou návštěvníci na vlastní oči vidět výrobu foukaného, broušeného, malovaného i rytého skla. Raritou je sklárna AJETO, kde je sklářská huť spojená s restaurací, takže její návštěvníci mohou přímo od jídla či kávy sledovat práci sklářů. Nový Bor ale nejvíce proslavila sklárna Crystalex, která zde jako světoznámý výrobce užitkového skla funguje již padesát let. Začátkem roku 2009 sice sklárna na rok přerušila provoz, ale s novými majiteli vstala z popela jako bájný pták Fénix a dnes dodává své výrobky do celého světa. Sklárna je současně opět největším zaměstnavatelem na Novoborsku. Provozy Crystalexu i dalších skláren v Novém Boru jsou také dějištěm Mezinárodního sklářského sympozia, které se koná jednou za tři roky, a vidět při něm můžeme práci nejlepších sklářů z celého světa.

Neodmyslitelnou částí města je Sklářské muzeum, které prostřednictvím své unikátní expozice představuje stylový a technologický vývoj českého sklářství a pořádá krátkodobé výstavy věnované významným výtvarníkům či sklářským firmám a odborným školám.

Město je vyhledávaným místem pro letní i zimní rekreaci. Je v oblíbě pěších turistů, cyklistů, ale i lyžařů. Nabízí množství příjemných a dobře značených stezek. Cyklisty velmi oblíbená trasa vede mezi Novým Borem a Sloupem v Čechách. Dalším lákadlem bude od jarních měsíců také nová cyklostezka z Nového Boru směrem na Svor a dále do srdce Lužických hor. Lyžaři si zase přijdou na své na Polevsku, kde jsou vybudovány lyžařské vleky a v nedalekém okolí také fungují denně udržované lyžařské běžecké okruhy. Návštěvníci města mohou po celý rok využívat sportovní halu a v letních měsících koupaliště či tenisové a volejbalové kurty.

Za prohlídku určitě stojí také unikátní Lesní hřbitov, který je prvním svého druhu v Čechách. Je místem posledního odpočinku popravených českých vojáků, účastníků Rumburské vzpoury z roku 1918.

Lákadlem pro turisty je ale i okolí Nového Boru. Za návštěvu určitě stojí skalní hrad Sloup, unikátní přírodní výtvar Panská skála (Varhany) na Práchni, Havraní skály mezi Radvancem a Novým Borem a v neposlední řadě přírodní rezervace Klíč s kamenným mořem. V letních měsících je hojně navštěvované také přírodní koupaliště ve Sloupě. ←

Více informací o městě najdete na www.novy-bor.cz.
Text: Květa Šírová

- 1 | Dominantou Nového Boru je Náměstí Míru, vlevo budova Sklářského muzea. Foto: Květa Šírová
- 2 | Sklářské muzeum se pyšní mnoha unikátními sbírkami skla. Foto: Květa Šírová
- 3 | Sklárna AJETO připravila turistům atrakci v podobě sledování práce sklářů přímo z restaurace. Foto: archiv AJETO
- 4 | Lavička Václava Havla byla instalována k 25. výročí sametové revoluce. Jejím autorem je Bořek Šípek. Foto: archiv města Nový Bor
- 5 | Skleněné výrobky začal Crystalex produkovat již před padesáti lety. Nyní je největším zaměstnavatelem Novoborska. Foto: Vít Černý

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 3/2017 vyšlo 1. března 2017, uzávěrka byla 15. února 2017.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj